EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

25. jaanuar 2011 *

Kohtuasjas C-382/08,

mille ese on EÜ artikli 234 alusel Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreichi (Austria) 19. augusti 2008. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 25. augustil 2008, menetluses

Michael Neukirchinger

versus

Bezirkshauptmannschaft Grieskirchen,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, D. Šváby, kohtunikud A. Rosas, U. Lõhmus, E. Levits, L. Bay Larsen (ettekandja) ja M. Berger,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

kohtujurist: P. Mengozzi,
kohtusekretär: ametnik B. Fülöp,

arvestades kirjalikus menetluses ja 15. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– M. Neukirchinger,

– Austria valitsus, esindajad: C. Pesendorfer ja G. Eberhard,

– Poola valitsus, esindajad: M. Dowgielewicz ja M. Szpunar,

– Euroopa Komisjon, esindajad: E. Traversa ja B.-R. Killmann,

– EFTA järelevalveamet, esindaja: X. Lewis,

olles 7. septembri 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus puudutab EÜ artikli 49 ja järgmiste artiklite tõlgendamist.

2 See taotlus on esitatud M. Neukirchingeri ja Bezirkshauptmannschaft Grieskircheni (Grieskircheni kantoni haldusorgan) vahelises kohtuvaidluses, mis käsitleb selle haldusorgani otsust määrata põhikohtuasjas kaebuse esitajale õhupallilendude korraldamist puudutavate õigusnormide rikkumise eest haldustrahv.

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

3 Nõukogu 23. juuli 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2407/92 lennuettevõtjatele lennutegevuslubade väljaandmise kohta (EÜT L 240, lk 1; ELT eriväljaanne 06/02, lk 3) kolm esimest põhjendust näevad ette:

„siseturu jaoks on tähtis kehtestada õhutranspordipoliitika kuni 31. detsembrini 1992, nagu on sätestatud asutamislepingu artiklis 8a;

siseturg hõlmab ilma sisepiirideta ala, kus on tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine;

õhutranspordisektoris vaba teenusteosutamise põhimõtte rakendamisel on vaja arvesse võtta selle sektori erijooni".

4 Määruse nr 2407/92 artikkel 1 sätestab:

„1. Käesolev määrus käsitleb liikmesriikide poolt lennutegevuslubade andmise ja säilitamise nõudeid ühenduses asutatud lennuettevõtjate suhtes.

2. Käesolev määrus ei kehti reisijate, posti ja/või lasti veo suhtes, mis toimub õhu kaudu mootorita õhusõidukiga ja/või ülikerge mootorõhusõidukiga, samuti kohalike lendude suhtes, mis ei sisalda vedu kahe eri lennujaama vahel. Nendel juhtudel kohaldatakse lennutegevuslubasid käsitlevat siseriiklikku õigust, niivõrd kui see olemas on, ning lennuettevõtja sertifikaati (*the air operator's certificate* – AOC) käsitlevat ühenduse õigust ja siseriiklikku õigust."

5 Määruse nr 2407/92 tunnistas kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (uuestisõnastamine) (ELT L 293, lk 3). Vastavalt

artiklile 28 pealkirjaga „Jõustumine" jõustus see määrus järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas 31. oktoobril 2008.

Siseriiklik õigus

6 2. detsembri 1957. aasta Luftfahrtgesetz'i (lennundusseadus, *BGBl.* nr 253/1957), mida on muudetud 26. juunil 2008 avaldatud seadusega (*BGBl.* I, nr 83/2008; edaspidi „LFG"), § 11 lõige 1 sätestab:

„Õhusõiduk on liiklusvahend, mis on kohandatud isikute või asjade õhu kaudu vedamiseks, omamata maapinnaga mehaanilist sidet, ja mis võib olla kas õhust raskem (näiteks lennuk, purilennuk, motovari ja deltaplaan, ornitopter, helikopter, autožiiro ja langevari) või õhust kergem (näiteks dirižaabel ja vabalennuõhupall)."

7 LFG § 102 lõige 1 sätestab:

„Ettevõtjad, kes soovivad ärilises õhuliikluses mootorita õhusõidukiga või mootoriga ülikergõhusõidukiga vedada reisijaid, posti ja/või lasti või sooritada üksnes ringlende, tegelemata erinevate lennuväljakute vahelise veoga, peavad taotlema föderaalselt transpordi-, innovatsiooni-, ja tehnoloogiaministrilt või § 140b tähenduses volitatud

pädevalt ametiasutuselt §-s 104 ja järgmistes paragrahvides sätestatud lennuettevõtja sertifikaati ning §-s 108 sätestatud lennutegevusluba.”

8 LFG § 104 sätestab:

„1. Lennuettevõtja sertifikaadi väljastamise taotluses tuleb veenvalt märkida rahalised vahendid ettevõtja loomiseks ja käitamiseks.

2. Lisaks tuleb taotluses märkida:

a) ettevõtja perekonnanimi ja eesnimi (äriühingu nimi), elukoht (asukoht) ja tegevuskoht,

b) ettevõtjat esindama volitatud isikute perekonnanimi, elukoht ja kodakondsus,

c) kavandatud tegevused, näiteks ringlennud,

d) […]

e) kavandatud lendude piirkond, st territoorium, millel ettevõtjal tuleb oma tegevust ellu viia,

f) kavandatud õhusõidukite arv ja liik,

g) ettevõtja kavandatud ülesehitus.

[…]”

9 LFG § 106 sätestab:

„1. Lennuettevõtja sertifikaat väljastatakse, kui:

a) taotleja on [2. mai 1992. aasta (EÜT 1994, L 1, lk 1)] Euroopa Majanduspiirkonna lepingu ühe osapoole kodanik, elab Austrias, on usaldusväärne ja piisavalt pädev,

b) tegevuse ohutus on tagatud ja ettevõtja finantssuutlikkus kinnitust leidnud, ning kui

c) on sõlmitud §-s 164 või määruses (EÜ) nr 785/2004 nõutud kindlustuslepingud.

2. Kui ettevõtja ei ole füüsiline isik, peab see asuma Austrias ja enamik selle osadest või aktsiatest peab kuuluma Euroopa Majanduspiirkonna lepingu ühe osapoole kodanikele.”

10 LFG § 108 sätestab:

„1. Lennuettevõtja võib tegutseda üksnes siis, kui lennuettevõtja sertifikaati omava ettevõtja taotlusel on föderaalne transpordi-, innovatsiooni- ja tehnoloogiaminister või § 140b tähenduses volitatud pädev ametiasutus väljastanud loa (lennutegevusluba).

2. Tegevusluba väljastatakse, kui lennuettevõtja sertifikaadis kindlaks määratud tingimused on täidetud ja liikluse ohutus on tagatud. Luba on kehtiv üksnes siis, kui see on väljastatud kirjalikus vormis."

11 LFG § 169 lõike 1 neljanda lõigu kohaselt määratakse õhusõidukiga teostatava ärilise reisijateveo eest, mis toimub ilma selle seaduse §-s 102 nõutavate lubadeta, rahaline karistus vähemalt 3 630 euro ulatuses.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

12 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Bezirkshauptmannschaft Grieskirchen määras 22. jaanuari 2008. aasta karistava haldusotsusega M. Neukirchingerile 3 630 euro suuruse trahvi ja selle tasumata jätmise korral 181-päevase aresti.

13 M. Neukirchingerile heideti ette, et ta vedas 19. juunil 2007 ärilisel eesmärgil reisijaid kuumaõhupalliga Ülem-Austria liidumaal Kallhamis Wiesi kohaliku omavalitsuse territooriumil asuvalt heinamaalt, tehes seda ilma lennuettevõtja sertifikaadi ja lennutegevusloata vastupidi LFG §-s 104 ja järgnevates paragrahvides kui ka §-s 108 ettenähtule.

14 M. Neukirchinger, kellel on Saksamaal väljastatud luba tegeleda reisijate ja lasti ärilise õhutranspordiga õhupalliga, esitas selle haldusotsuse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse, väites eelkõige, et liikumisvabadus võimaldab Saksamaal tegevusluba omaval lennuettevõtjal Austrias oma tegevust ellu viia.

15 Võttes arvesse, et M. Neukirchinger suundus teenuse osutamiseks ajutiselt teise liikmesriiki, kuuluvad põhikohtuasja asjaolud eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul *a priori* teenuste vaba osutamise õiguse alla.

16 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib samuti, et M. Neukirchingerile väljastas Ülem-Austria liidumaa valitsusjuht (Landeshauptmann), kes on asjaomases valdkonnas esimese instantsina lennunduse alal pädev ametiisik, aastaks 2008 sellel liidumaal kehtiva üldise stardiloa LFG § 9 tähenduses. Sellise loa väljastamine viitab muu hulgas sellele, et mainitud ametiisik tunnustas M. Neukirchingerile Saksamaal väljastatud loa kehtivust.

17 Leides, et arutatava kohtuasja lahendamiseks on vaja tõlgendada EÜ artiklit 49 ja järgnevaid artikleid, otsustas Unabhängiger Verwaltungssenat des Landes Oberösterreich menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [EÜ] artiklit 49 ja järgmisi artikleid tuleb tõlgendada selliselt, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt peab teises liikmesriigis, st Saksamaal asutatud isikul, kellele selle riigi õiguse alusel on väljastatud äriliste õhupallilendude korraldamisega tegeleva lennuettevõtja sertifikaat, olema Austrias õhupallilendude korraldamiseks selles riigis asukoht või elukoht ([LFG] § 106)?

2. Kas [EÜ] artiklit 49 ja järgmisi artikleid tuleb tõlgendada selliselt, et nendega on vastuolus siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt muus liikmesriigis kui see, kus kõnealune õigusnorm kehtib, asutatud ning asukohaliikmesriigi õiguskorra kohaselt loa saanud äriliste õhupallilendude korraldamisega tegeleva lennuettevõtja sertifikaadi omanik vajab teises liikmesriigis selle tegevuse korraldamiseks uut sertifikaati, mille saamise tingimused sisult ühtivad asukohamaa omadega, kuid mis nõuavad lisaks, et taotlejal on selles liikmesriigis, kus lende korraldatakse (antud juhul Austrias), asu- või elukoht?

3. Kas EÜ artikliga 49 on vastuolus [LFG] § 102 koosmõjus §-dega 104 ja 106, kui Saksamaal asuvale sertifikaadiomanikule, kes kasutab seda sertifikaati Austrias, määratakse halduskaristus, ja takistatakse seetõttu tema juurdepääsu turule ning kui [LFG] § 106 lõike 1 kohaselt ei saa väljastada lennuettevõtja sertifikaati ja

lennutegevusluba, kui isikul ei ole asu- ja/või elukohta Austrias ja Saksamaal registreeritud kuumaõhupall pole ümber registreeritud Austrias?"

18 21. aprilli 2010. aasta kohtumäärusega uuendati suuline menetlus ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 viidatud asjaomastel isikutel paluti esitada oma võimalik seisukoht küsimuse suhtes, milline esmane või teisene liidu õigusnorm võib EÜ artikli 51 lõiget 1 arvestades olla vajaduse korral kohaldatav kuumaõhupalliga teostatava ärilise reisijateveo teenuse osutamise vabaduse suhtes.

Eelotsuse küsimused

Sissejuhatavad märkused

19 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 25–30 märkis, kuulub selline teenus, nagu on kõne all põhikohtuasjas, transpordi valdkonda, täpsemalt EÜ artikli 80 lõikes 2 viidatud lennutranspordi valdkonda.

20 Kuna EÜ asutamislepingus puudub igasugune muu viide, tuleb lennutranspordi mõistet selle sätte tähenduses mõista nii, et selle alla kuulub ka transport, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus kvalifitseerib kuumaõhupalliga teostatavaks äriliseks reisijateveoks. Nagu kohtujurist on antud juhul oma ettepaneku punktis 26 märkinud, kuuluvad kuumaõhupallid samuti 7. detsembril 1944 Chicagos allkirjastatud rahvusvahelise tsiviillennunduse konventsiooni kohaldamisalasse.

21 Kuigi asutamislepingu kolmanda osa V jaotise norme, mis käsitlevad ühist transpordipoliitikat, EÜ artikli 80 lõike 2 kohaselt mere- ja lennutranspordile ei kohaldata, kuni seadusandja ei ole teisiti otsustanud, jäävad need teiste transpordiliikidega samal alusel asutamislepingu üldsätete kohaldamisalasse (4. aprilli 1974. aasta otsus kohtuasjas 167/73: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 1974, lk 359, punkt 32, ning 30. aprilli 1986. aasta otsus liidetud kohtuasjades 209/84–213/84: Asjes jt, EKL 1986, lk 1425, punkt 45).

22 Mis siiski puudutab teenuste osutamise vabadust, siis vastavalt EÜ artikli 51 lõikele 1 ei kohaldata EÜ artiklit 49 sellise valdkonna suhtes nagu lennutransport (vt selle kohta 13. detsembri 1989. aasta otsus kohtuasjas C-49/89: Corsica Ferries (France), EKL 1989, lk 4441, punkt 10 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 5. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-467/98: komisjon *vs.* Taani, nn avatud taeva kohtuotsus, EKL 2002, lk I-9519, punkt 123).

23 Mis puudutab sellist kuumaõhupalliga teostatavat ärilist reisijatevedu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, siis tuleb märkida, et ühenduse seadusandja on võtnud EÜ artikli 80 lõike 2 alusel mitu meedet, mis Euroopa Komisjoni hinnangul võivad käsitleda seda lennutranspordi vormi. Põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal on nendeks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1592/2002, mis käsitleb tsiviillennunduse valdkonna ühiseeskirju ning Euroopa Lennundusohutusameti loomist (EÜT L 240, lk 1; ELT eriväljaanne 07/07, lk 30), ning nõukogu 16. detsembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3922/91 tehniliste nõuete ja halduseeskirjade kooskõlastamise kohta tsiviillennunduses (EÜT L 373, lk 4; ELT eriväljaanne 07/01, lk 348), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1900/2006 (ELT L 377, lk 176).

24 Mis puudutab täpsemalt lennuettevõtja sertifikaate, siis EMÜ artikli 84 lõige 2 (hiljem EÜ asutamislepingu artikli 84 lõige 2, muudetuna EÜ artikli 80 lõige 2) rakendati määrusega nr 2407/92, mis oli põhikohtuasja asjaolude toimumise ajal kohaldatav.

25 On siiski tõsi, et määruse nr 2407/92 artikli 1 lõikes 2 jättis nõukogu selle määruse kohaldamisalast välja lennuettevõtja sertifikaadid eelkõige siis, kui reisijate vedu õhu kaudu toimub mootorita õhusõidukiga, kaasa arvatud seega kuumaõhupalliga. Sellist laadi veo osas täpsustas nõukogu selles sättes üheselt, et sel juhul kohaldatakse lennutegevuslubasid käsitlevat siseriiklikku õigust ning lennuettevõtja sertifikaati käsitlevat liidu õigust ja siseriiklikku õigust.

26 Samas, nagu nähtub määruse nr 2407/92 kahest esimesest põhjendusest, oli nõukogu eesmärk määruse vastuvõtmisel kehtestada siseturu jaoks tähtis õhutranspordipoliitika kuni 31. detsembrini 1992, nii et siseturg hõlmab ilma sisepiirideta ala, kus on tagatud kaupade, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine. Ühenduse kohustus luua selleks kuupäevaks siseturg ka transpordi valdkonnas oli ette nähtud EMÜ asutamislepingu artiklis 8A (hiljem EÜ asutamislepingu artikkel 7A, muudetuna EÜ artikkel 14).

27 See ulatuslik eesmärk hõlmab *a priori* ka sellist kuumaõhupalliga teostatavat ärilist reisijatevedu, nagu on kõne all põhikohtuasjas.

28 Seega, kuigi määruse nr 2407/92 artikli 1 lõikes 2 ette nähtud välistamisest tuleneb ilmselgelt asjaolu, et õhutranspordisektori eripära ei õigusta seda, et sellise kuumaõhupalliga teostatava ärilise reisijateveo suhtes, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kehtiksid nimetatud määruses sätestatud eeskirjad, ei tähenda see siiski, et ühenduse seadusandja soovis selle välistamisega jätta sellise transpordiliigi täielikult asutamislepingu kohaldamisalast välja.

29 Kõigest eeltoodust tuleneb, et selline kuumaõhupalliga teostatav äriline reisijatevedu, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kuulub EÜ asutamislepingu kohaldamisalasse, ja et seega kehtib selle suhtes asutamislepingu üldine õigusnorm, nagu seda on EÜ artikkel 12.

30 Järelikult selleks, et anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule kasulik vastus, tuleb esitatud küsimusi uurida lähtuvalt EÜ artiklist 12, mis kehtestab kodakondsuse alusel diskrimineerimise keelu üldpõhimõtte (vt eelkõige 11. jaanuari 2007. aasta otsus kohtuasjas C-40/05: Lyyski, EKL 2007, lk I-99, punkt 33, ja 5. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-222/07: UTECA, EKL 2009, lk I-1407, punkt 37).

Esimene kuni kolmas küsimus

31 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib oma esimese kuni kolmanda küsimusega, mida tuleb käsitleda koos, sisuliselt seda, kas EÜ artikliga 12 on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis õhupallilendude korraldamiseks selles liikmesriigis ja halduskaristuse ähvardusel, juhul kui neid õigusnorme ei järgita,

– nõuavad teises liikmesriigis elavalt või asutatud isikult, kellel on selles teises liikmesriigis luba korraldada ärilisi õhupallilende, et tal oleks elu- või asukoht esimeses liikmesriigis ja

– kohustavad seda sama isikut taotlema uut luba ilma, et oleks nõuetekohaselt arvesse võetud asjaolu, et loa väljastamise tingimused ühtivad sisult nendega, mille alusel talle teises liikmesriigis luba juba väljastati.

32 Selles osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kodanike ja mittekodanike võrdse kohtlemise põhimõte keelab mitte ainult ilmselge diskrimineerimise kodakondsuse alusel või äriühingute puhul nende asukoha tõttu, vaid ka igasuguse varjatud diskrimineerimise, mis mõne muu tunnuse järgi vahet tehes toob faktiliselt kaasa samasuguse tagajärje (27. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-115/08: ČEZ, EKL 2009, lk I-10265, punkt 92 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Esiteks, kui sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kehtestavad kohustuse omada elu- või asukohta samas liikmesriigis selleks, et seal võiks ärilisi õhupallilende korraldada, kehtestavad need eristamise kriteeriumi, mis põhineb füüsiliste isikute puhul nende elukohal ja äriühingute puhul nende asukohal.

34 Mis puudutab elukohal põhinevat eristamise kriteeriumi, siis toob see ühelt poolt faktiliselt kaasa sama tagajärje kui diskrimineerimine kodakondsuse alusel, sest see võib halvemasse olukorda seada peamiselt teiste liikmesriikide kodanikud, kuna mitteresidendid on üldjuhul mittekodanikud (vt selle kohta eelkõige 29. aprilli 1999. aasta otsus kohtuasjas C-224/97: Ciola, EKL 1999, lk I-2517, punkt 14; 16. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-388/01: komisjon *vs.* Itaalia, EKL 2003, lk I-721, punkt 14, ja 15. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-209/03: Bidar, EKL 2005, lk I-2119, punkt 53).

35 Sellist erinevat kohtlemist saab õigustada vaid siis, kui see põhineb asjaomaste isikute kodakondsusest sõltumatutel objektiivsetel ja siseriiklikus õiguses õiguspäraselt taotletud eesmärgi suhtes proportsionaalsetel kaalutlustel (eespool viidatud kohtuotsus Bidar, punkt 54 ja seal viidatud kohtupraktika).

36 Ometi ei nähtu Euroopa Kohtu toimikust, et selline õigustus oleks olemas nende õigusnormide osas, mida käsitletakse põhikohtuasjas.

37 Mis puudutab teiselt poolt asukohal põhinevat eristamise kriteeriumi, siis see kujutab põhimõtteliselt endast diskrimineerimist riikkondsuse alusel, nagu tuleneb käesoleva kohtuotsuse punktis 32 viidatud kohtupraktikast.

38 Teiseks, need liikmesriigi õigusnormid, mis on kõne all põhikohtuasjas, kohustavad teises liikmesriigis elavat või asutatud isikut, kellel on selles teises liikmesriigis luba korraldada ärilisi õhupallilende, taotlema esimeses liikmesriigis uut luba, ilma et oleks nõuetekohaselt arvesse võetud asjaolu, et loa väljastamise tingimused ühtivad sisult nendega, mille alusel talle teises liikmesriigis luba juba väljastati. Selliselt kehtestavad need õigusnormid eristamise kriteeriumi, mis toob faktiliselt kaasa sama tagajärje kui kodakondsusel põhinev kriteerium.

39 Jättes arvesse võtmata teises liikmesriigis väljastatud loa, kohustavad sellised õigusnormid isikut, juhul kui ta soovib korraldada esimese liikmesriigi territooriumil ärilisi õhupallilende, tegema teist korda kõik loa saamiseks vajalikud toimingud. Selle liikmesriigi kehtestatud kohustus puudutab tegelikkuses peamiselt teiste liikmesriikide kodanikke või teistes liikmesriikides asuvaid äriühinguid.

40 Austria valitsus väidab, et kohustust hankida luba Austria ametiasutustelt õigustab soov kaitsta õhupalliga veetavate isikute elu ja tervist ning tagada lennutranspordi

ohutus. Lisaks ei ole ta nõus eelotsusetaotluse esitanud kohtu sedastusega, et ühelt poolt M. Neukirchingerile Saksamaal väljastatud loa väljastamise tingimused ja teiselt poolt Austrias kehtivad tingimused ühtivad sisult.

41 Seoses selle sedastusega tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu ülesanne on arvestada vastavalt liidu kohtute ja siseriiklike kohtute pädevusele eelotsuse küsimuse faktilisi ja õiguslikke asjaolusid nii, nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus on need määratlenud (vt 25. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-475/99: Ambulanz Glöckner, EKL 2001, lk I-8089, punkt 10, ja 13. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-153/02: Neri, EKL 2003, lk I-13555, punkt 35). Seega ei pea Euroopa Kohus võtma seisukohta eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangu suhtes, mis puudutab kahe asjaomase liikmesriigi nende õigusnormide sarnasust, mis käsitlevad põhikohtuasjas kõne all oleva loa väljastamise tingimusi.

42 Mis puudutab Austria valitsuse viidatud huvide kaitsmist, siis see on vaieldamatult õiguspärane eesmärk. Asjaolu, et liikmesriik kohustab sellist isikut nagu M. Neukirchinger taotlema uut luba ilma, et oleks nõuetekohaselt arvesse võetud asjaolu, et loa väljastamise tingimused ühtivad sisult nendega, mille alusel talle teises liikmesriigis luba juba väljastati, ei ole samas – nagu Poola valitsus ja komisjon õigustatult märgivad – taotletud õiguspäraste eesmärkidega proportsionaalne. Kuna põhikohtuasjas kõne all olevate lennuettevõtja sertifikaatide väljastamise tingimused neis kahes liikmesriigis sisult ühtivad, tuleb tõdeda, et huve, millele Austria valitsus viitab, on Saksamaal esimese loa väljastamisel juba arvesse võetud.

43 Eeltoodust tuleneb, et sellised õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, kujutavad endast tegelikkuses diskrimineerimist kodakondsuse alusel, mida rõhutavad nende õigusnormide järgimata jätmisel määratavad halduskaristused.

44 Järelikult tuleb esitatud küsimustele vastata, et EÜ artikliga 12 on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas, mis õhupallilendude korraldamiseks selles liikmesriigis ja halduskaristuse ähvardusel, juhul kui neid õigusnorme ei järgita,

– nõuavad teises liikmesriigis elavalt või asutatud isikult, kellel on selles teises liikmesriigis luba korraldada ärilisi õhupallilende, et tal oleks elu- või asukoht esimeses liikmesriigis, ja

– kohustavad seda sama isikut taotlema uut luba ilma, et oleks nõuetekohaselt arvesse võetud asjaolu, et loa väljastamise tingimused ühtivad sisult nendega, mille alusel talle teises liikmesriigis luba juba väljastati.

Kohtukulud

45 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

EÜ artikliga 12 on vastuolus sellised liikmesriigi õigusnormid, nagu on kõne all põhikohtuasjas ja mis õhupallilendude korraldamiseks selles liikmesriigis ja halduskaristuse ähvardusel, juhul kui neid õigusnorme ei järgita,

– **nõuavad teises liikmesriigis elavalt või asutatud isikult, kellel on selles teises liikmesriigis luba korraldada ärilisi õhupallilende, et tal oleks elu- või asukoht esimeses liikmesriigis, ja**

– **kohustavad seda sama isikut taotlema uut luba ilma, et oleks nõuetekohaselt arvesse võetud asjaolu, et loa väljastamise tingimused ühtivad sisult nendega, mille alusel talle teises liikmesriigis luba juba väljastati.**

Allkirjad